

postmottak@fin.dep.no

Dato: 14.03.2025

Vår referanse: H. Bjørge

Deres referanse: 25/131.

Kommisjonens forslag til forenkling av reglene om bærekraftsrapportering og regelverksforenkling generelt

Vi viser til departementets invitasjon til innspill om EU-kommisjonens forslag til forenkling av reglene for bærekraftsrapportering.

NHO Service og Handel støtter EU-kommisjonens forslag om å redusere omfanget av kravene og fjerne eller utsette enkelte forpliktelser¹. Bedriftene er nå i en situasjon at de må investere store summer i ny rapportering selv om det kommer signaler om at denne rapporteringen snart vil bli enklere. Det ville være et konkret bidrag til bedriftene om norske myndigheter ruster seg for å umiddelbart kunne endre norsk regelverk når utfallet av EUs forenkling foreligger.

Vi mener generelt at reelle forenklinger må være en topprioritet for Regjeringen for å sikre økt konkurransekraft for norske bedrifter og arbeidsplasser. Ifølge en spørreundersøkelse gjennomført av NHO og Regnskap Norge, bruker bedriftene om lag 20 milliarder kroner årlig på å oppfylle offentlige rapporteringskrav. Vi vil derfor nedenfor også kommentere hvordan Regjeringens forenklingsarbeid i høringsprosesser kan styrkes på generell basis.

Bærekraftdirektivet - konsekvenser for næringslivet

Dansk Industri har advart mot de betydelige administrative og økonomiske belastningene som følge av bærekraftsrapportering. Erhvervsstyrelsen har estimert at det vil koste dansk næringsliv 5 milliarder kroner årlig å oppfylle kravene i bærekraftsdirektivet [alene](#). Det skal nevnes at Danmark har en del flere bedrifter som omfattes av reglene, men også i Norge er kostnaden betydelig.

I Norge har vi i tillegg Åpenhetsloven, som nylig ble evaluert og har overlappende eller utvidede ansvarsområder med bærekraftdirektivet. Selv om intensjonene bak Åpenhetsloven har bred støtte i næringslivet, har summen av rapporteringskrav generelt og krav til dokumentasjon vist seg å være svært ressurskrevende. I praksis ser vi også at enkelte kommuner har utvidet lovens

¹ Det omhandler endringer i CSRD og attestasjonsplikten

Omnibus-forslagene innebærer flere endringer i Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD):

Utsettelse av rapporteringsplikt: Foretak med plikt fra 2025 eller 2026 får to års utsettelse. Færre foretak omfattes: Kun store foretak med over 1000 ansatte får rapporteringsplikt, noe reduserer antall rapporteringspliktige med ca. 80 %. Frivillig rapportering: Mindre foretak kan rapportere frivillig etter en kommende VSME-standard. Forenkling av ESRS: Antall datapunkter reduseres, og det blir klarere skille mellom obligatoriske og frivillige krav. Attestasjon: Bærekraftsrapporten skal fortsatt attesteres med moderat sikkerhet, men planen om overgang til høyere sikkerhet droppes. Også andre forenkler foreslås.

anvendelsesområde gjennom offentlige anbudsprosesser, noe som ytterligere øker byrden for små og mellomstore bedrifter.

Behov for bedre regelverksprosesser

Vi mener at utredningsinstruksen og veiledningen for lov- og forskriftsarbeid i etater bør inneholde flere moderniserte mekanismer for å synliggjøre den samlede byrden av både eksisterende og nye forpliktelser. Dette kan inkludere simuleringer av bedrifters tids- og ressursbruk på tvers av flere ledd, samt bruk av KI-teknologi for å gi en mer presis forståelse av belastningen.

Slike tiltak vil gi beslutningstakere bedre oversikt og bør kombineres med høringsprosesser og en mer bevisst vektlegging av de administrative konsekvensene for bedriftene. Regelverksutforming må i større grad avpasses for å redusere unødig byrde, selv om dette innebærer en viss justering av primærformålet med regelverket. I denne sammenheng vil vi også understreke hvor viktig Regelrådets arbeid er, og at denne funksjonen opprettholdes og styrkes.

I dag er konsekvensvurderinger av administrative og økonomiske kostnader for næringslivet ofte mangelfulle og blir først tydelige etter implementering. Derfor må nye tiltak vurderes grundigere, med særlig vekt på alternative løsninger som medfører mindre belastning. Uten en slik tilnærming risikerer vi at nye forpliktelser bygger seg opp lag på lag, og at ressurser som kunne ha styrket konkurransekraften, tappes.

En særlig utfordring ved samfunnsansvar- og bærekraftsregelverket er samordning mellom ulike rapporteringskrav. Nye former for aktsomhetsvurderinger og avledede rapporteringsplikter innføres for ofte uten samtidig vurdering av å ta bort lignende regelverk, noe som for ofte fører til overlappende eller dobbeltregulering og økt kompleksitet.

Det virker å være en utvikling at reguleringsmetoden på dette og tilgrensende områder består av en rekke skjønsmessige krav, og bedrifter må forholde seg til mål (plikter) som stadig beveger seg uten klare avgrensninger. I norsk sammenheng er dette kombinert med skjønsmessige og ofte betydelige sanksjoner ved brudd, noe som skaper usikkerhet og binder opp ressurser som ellers kunne vært brukt på konkrete, stedlige bærekraftstiltak. Denne usikkerheten forplanter seg gjennom alle ledd og medfører avklaringskostnader i hvert enkelt ledd. Det er en lovgivningsmodell som er "dynamisk", men kan være svært kostbar, fordi det ikke er regler med et objektivt og klart innhold som krever langt mer oppfølgingskostnader enn å oppfylle et objektivt krav.

Samtidig skal det presiseres at visse regler, som innebærer «bevegelige mål og økte forpliktelser» og bidrar til å heve standardene, i noen tilfeller kan være både ønskelige og uunngåelige. Dette gjelder også forskjellen mellom store og små virksomheters bedrifters delansvar for å støtte internasjonale konvensjoner om miljø, klima og menneskerettigheter. Likevel er det ikke gitt at

detaljerte rapporteringsplikter eller nesten ubegrenset «aktsomhetsvurderingslovgivning i alle ledd» er proporsjonale for de store eller fører til annet enn økt administrativ ressursbruk.

Å få frem de enkeltstående pliktene og ressursene som bedriftene må bruke for å leve opp til nye regler er viktig. Evalueringsmetodikken i [KPMG rapporten](#) av Åpenhetsloven som ble bestilt av Barne- og familiedepartementet, er svært tjenlig illustrasjon.

Det er betydelig forskjell mellom hva lovgivningen antok ville kreves av bedriftsressurser og hva som trolig er mer realistisk. Flere virksomheter påpeker at rapporteringsbyrden medfører at interne ressurser trekkes bort fra operativt arbeid med bærekraftstiltak. KPMGs evaluering viser at mange bedrifter opplever en unødvendig stor byrde knyttet til bærekraftsrapportering, og at kostnadene i mange tilfeller er høyere enn 1 million kroner per år for store virksomheter. For mellomstore og mindre bedrifter er kostnadene ofte høyere enn de gjennomsnittlige anslagene i konsekvensutredningen, og estimater i dette tilfellet viser at de reelle kostnadene kan være tre ganger så høye som opprinnelig beregnet.

[Evalueringen](#), gir etter vår mening en svært god metodisk fremstilling og eksempel på av hva en lov innebærer av enkeltstående plikter og ressursbruk. Metoden er i større grad å synliggjøre hver enkelt forpliktelse - og deretter vurdere blant annet mer realistiske time- og årskostnad for hver forpliktelse. Det vises spesielt til kapittel 4.

Vi mener denne metoden også er egnet til å teste lovers ressursbruk i forkant på mottagersiden. Dette kan bidra til at reglene utformes mer etter målsetningen av hva man ønsker å oppnå – og tilbyr mer kvalitative avveininger ut fra hvordan dette treffer bedriftene i ressursbruk. Metoden kunne langt mer enn de sedvanlige lite tjenlige anslagene over administrative og økonomiske konsekvenser for bedrifter, bidra til regelverksvalg som gjør pliktene mer proporsjonale.

I så måte vil kanskje regelverket utvikle seg med et fokus på forenkling og avvikling av dupliserende forpliktelser, samtidig som lovverket moderniseres eller tar inn internasjonale forpliktelser

Balanse mellom rapportering og gjennomføring:

NHO Service og Handel støtter EU-kommisjonens forslag og oppfordrer Finansdepartementet til å:

- Forenkle rapporteringskravene for å redusere administrative byrder for norske bedrifter.
- Forbedre konsekvensvurderinger slik at kostnadene for bedriftene kartlegges mer presist før nye regelverk innføres. Etablere mekanismer for å teste ut administrative og økonomiske konsekvenser av nye lover før de trer i kraft.

- Sikre bedre koordinering mellom eksisterende og nye regelverk for å unngå dobbeltregulering og unødvendig kompleksitet.

Vi ber om at departementet også tar et bredere initiativ til å modernisere metoden i lovgivningsarbeid slik at en forhåndsvurdering av bedriftenes kostnader og utfordringer blir bedre ivaretatt.

Vi stiller oss gjerne til disposisjon for videre dialog.

Med vennlig hilsen

Skjalg Engebø

Direktør for kommunikasjon og politikk

Henrik Bjørge

Advokat/Spesialrådgiver